

die op te vangen was toen het genoemde Waarborgfonds gevormd waarin heffingen waren terechtgekomen van aanvankelijk 1/4 %, later 1 promille op alle effectentransacties. Op 12 juni '53 nu werd bepaald dat de bezitters van effecten aan toonder die deze door roof hadden verloren, uit dat fonds 90 % van de waarde dier effecten zouden ontvangen (het uitkeringspercentage van de LVVS-boedel), berekend naar de laatste beursdag voorafgaand aan de datum van dat aanbod, alsmede 90 % van alle na 31 december '41 uitgekeerde dividenden, dit alles mits de betrokkenen verdere stappen bij de Afdeling Rechtspraak achterwege zouden laten. De commissie-Meijers, met welke ditmaal terzake vooroverleg was gepleegd, ging met dat aanbod akkoord, beseffend dat het wenselijk was, jarenlang voortgezette gedingen te voorkomen. Het Waarborgfonds was op dat moment f 32 mln groot. Dat was niet voldoende: er was nog f 90 mln nodig. Daarvan zou f 61 mln geput kunnen worden uit de boedel van de LVVS – er restte een tekort van f 29 mln. Om dat te dekken, stelden de staat f 26 mln en de Vereniging voor de Effectenhandel f 3 mln ter beschikking.

Het aanbod werd door bijna alle beroofden, die op 12 juni '53 nog geen rechtsherstel ontvangen hadden, aanvaard. De afwikkeling van het aanbod nam overigens nog enkele jaren in beslag en ook toen waren, doordat niet een ieder op het aanbod was ingegaan, de rechtsherstelkwesties met betrekking tot effecten nog niet alle opgelost – wij herinneren er aan dat, toen de Raad voor het Rechtsherstel in '67 werd opgeheven, de Afdeling Effectenregistratie haar arbeid nog vier jaar moest voortzetten.

Slot

Naast de zuivering en de bijzondere rechtspleging hebben wij het rechtsherstel aangeduid als een uit de bezetting voortgevloeid breed maatschappelijk proces. Dat hebben wij, menen wij, terecht gedaan. Het bleek nodig om, geheel afgezien nog van het rechtsherstel ten bate van ambtenaren en beroepsmilitairen dat door de betrokken departementen ter hand werd genomen, nieuwe instellingen op te richten met staven van een aanzienlijke omvang: het Nederlands Beheersinstituut kreeg bijvoorbeeld meer dan tweeduizend medewerkers, de Afdeling Effectenregistratie meer dan vierhonderd. Het Beheersinstituut moest meer dan 160 000 beheren instellen (waaronder beheren over 11 000 vijandelijke vermogens), er waren in '47 al twintigduizend bewindvoerders over vermogens van 'afwezigen'